

Ponos i električna brojila

JULIJE DOMAC *

Teško je ovih dana pisati energetska kolumnu pa odolijeti tematskom izazovu kao što je prodaja Ine. Nažalost, to je sve manje priča o energiji i energetici, a sve više ružna priča koja ovdje ne spada. Neću o tome pisati, već sam obećao, svi o tome pišu, ali čini mi se da sam u svemu dobio barem jedan odgovor na pitanje koje sam prije pet godina postavio. "Zašto uopće

treba prodavati jednu i jedinu nacionalnu naftnu kompaniju (zanemarimo li vječito žedne državne financije)?" "Trebamo strateškog partnera, ne možemo sami", odgovarali su mi iskusni, čudeći se pomalo naivnom pitanju. A zašto ne možemo do strateškog partnera tako da mi kupimo Mol, OMV ili nekoga trećeg? Na to mi najčešće ne bi ni odgovorili, uglavnom dižući ruke od mene. "Previše mali i previše siromašni", odgovorili bi mi neki s više strpljenja, što možda zvuči vrlo racionalno i razumno. Ne zadovoljava me takav odgovor, a i nikada neće. Dobro je da obitelj Kostelić nije mislila da je previše mala i previše siromašna kada je bacila rukavicu svjetskim skijaškim velesilama. Ili Goran Ivanišević prije deset godina u Wimbledonu. Sport je nešto drugo, reći ćete. A kako maloj Nizozemskoj nije ništa smetalo da prije četiri stoljeća ovlada svjetskim morima i postane trgovačka velesila? Bezbroy je takvih primjera. Odgovor na moje pitanje je nažalost puno jednostavniji i ovih se dana sve više sam od sebe nameće – postoji velika razlika između kupnje i prodaje nacionalnog blaga. Kad se prodaje, dobivaju se provizije, lako je i brzo, ne treba se tu previše truditi. Kad se kupuje, ulaže se napor, steže se remen, treba imati energije i viziju. A ponosa? I te kako, ali neću o tome, obećao sam. Lijepo je neki dan jedan naš župan rekao – "na putu smo da postanemo perači guzica i kosači trave". I to u svojoj zemlji.

Pametna električna brojila

Moram još malo o ponosu. Imao sam priliku i zadovoljstvo boraviti nekoliko dana u Engleskoj. A kad tamo pravi bum gradnje fotonaponskih panela. Škole, krovovi javnih zgrada, ali i obiteljskih kuća! Pa zar u Engleskoj ima sunca više nego kod nas?! Naravno da nema, ali izgleda da ima više sluha, volje i znanja. Teško mi je ovo priznati, naročito ovo posljednje, ali ne mogu se oteti tom dojmu. Dok se mi natežemo i rastežemo posljednjih deset godina sa zakonskom i podzakonskom regulativom i imamo desetke koraka i različitih dozvola, odobrenja (prethodnih i konačnih!) i suglasnosti za priključak na mrežu, Englezi su to riješili u posljednje dvije godine, a cijela procedura priključka traje nekoliko tjedana. I onda imate sretnu situaciju da je za razliku od nas potpuno prirodno i jednostavno da električnu energiju proizvode i u mrežu predaju fizičke osobe, dakle obični građani. Engleska su brojila, čini se, malo pametnija od naših pa se znaju okretati u oba smjera. I time cijela stvar postaje brza i jednostavna za građane. Na kraju obračunskog razdoblja jednostavno se naplaćuje razlika između potrošene i proizvedene električne energije. "Znamo se i mi okretati u oba smjera", mogla bi povikati hrvatska brojila, "samo nam ne daju." Za sve neupućene – moderna elektronička brojila množenje napona i struje te integraciju obavljaju elektroničkim sklopovima, naprednija kombinirana elektronička brojila mjere odvojeno četiri energije: radnu potrošenu, radnu proizvede-

Troškovi energije U prot
investiralo u učinkovitije

Jednost uštedi 12

JOE HOGA

Tvrtke su kao glavne prepreke za investiranje u energetska ulaganja. Učinkovitost i navela financije, realizacija projekata i te nedostatak informacija

Za Europsku uniju 16. lipnja 2012. predstavlja vrlo važan datum. Tog je dana stupila na snagu odluka o novim mjerama koje omogućiti uštedu energije. Te se mjere odnose na uređaje kojima smo obožavani, ali gotovo da nismo ni svjesni njihove prisutnosti. Nalaze se u sušilima za kosu, perilicama posuđa u kuhinji, dizalima, sustavima ventilacije poslovnim prostorima itd. U industriji pak ti uređaji pokreću strojeve, crpke, a mi govorimo o električnim pogonima. Električni motori su najveći potrošači električne energije. Prema novoj